

Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk

Jaarverslag 2016

---

foto: Ben de Kruijff

Inhoud

Voorwoord	3
Weidevogelreservaat De Kroon	4
Verslag van het bestuur	5
Verslag technische commissie	8
Waarneming vogels.....	10
Inventarisatie flora	10
Bijlage 1 - Waarnemingen vogels 2016	11
Bijlage 2 – Flora	14
Bijlage 3 – WSB vergunning aanpassing waterhuishouding.....	15

Voorwoord

Voor u ligt het tweede jaarverslag van onze stichting. Het eerste volle jaar, 2016 zit er op. In dit jaar kregen we het beheer van de Kroon beter in de vingers. De afspraken met de gemeente Houten en Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden over het optimaliseren van de waterhuishouding kwamen tot uitvoering. Dat vergde aanpassing van de keur van het Hoogheemraadschap, die er kwam. Beide overheden financierden de aanleg van een waterbeheersingssysteem.

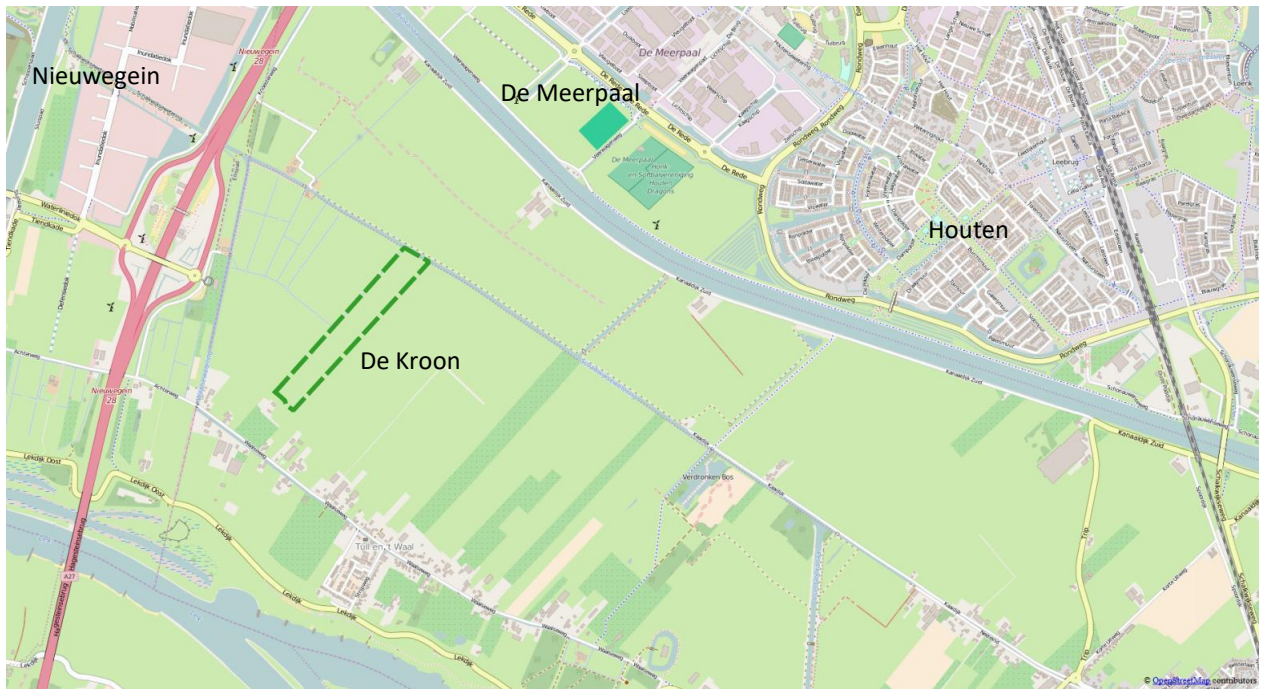
Ook dit jaar waren vrijwilligers de kurk waarop onze activiteiten drijven. De harde kern bestaat uit Ben de Kruijf, Peter Peek en Tijmen Blokhuis, de laatste moest helaas door een plotselinge ernstige ziekte veel werk uit zijn handen laten vallen. Gelukkig krabbelt hij weer voorzichtig overeind en is hij nog steeds intensief betrokken bij de stichting, zij het minder uitvoerend dan hij zou willen. Diverse vrijwilligers hielpen bij het plaatsen en verwijderen van het vossenraster en het aanpakken van de vele zuring op het land. Dirk van der Est bracht de verrassend rijke flora van ons gebied in kaart.

Dank aan allen die hebben bijgedragen aan het beheer van de Kroon!

Jan Buys
Voorzitter Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk

Weidevogelreservaat De Kroon

In 2014 heeft de gemeente Houten ca 10 hectare weiland aangekocht. Dit in het kader van de compensatie voor het weidevogelbiotoop dat stukje bij beetje verloren gaat door de ontwikkeling van een bedrijventerrein en een sportpark aan de Meerpaal. De compensatie is in nauw overleg met de werkgroep Weidevogelbescherming van de Milieuwerkgroep Houten vorm gegeven. Vervolgens hebben enkele vrijwilligers vanuit de Weidevogelwerkgroep de Stichting Weidevogelbescherming Eiland van Schalkwijk opgericht. Deze stichting pacht de gronden van de gemeenten en verzorgt in samenwerking met een veehouder het voor weidevogels optimale beheer.

Verslag van het bestuur

Samenstelling bestuur

Begin 2016, het tweede bestaansjaar, bestond het stichtingsbestuur uit een vijftal personen. Jan Buys (voorzitter), Jaap ten Boer (penningmeester), Esther Christenhuis (secretaris) en Arjen Vernooy en Peter Peek (bestuursleden). Peter Peek heeft in februari 2016 om persoonlijke redenen het stichtingsbestuur verlaten. Hij is echter nog wel actief gebleven met de collega's van de Technische werkgroep. Het bestuur zoekt nog aanvulling.

Het bestuur heeft banden met de gemeente, de Milieuwerkgroep Houten (MWH), de Weidevogelwerkgroep van de MWH en de ANV Kromme Rijnstreek.

Werkzaamheden bestuur

De bestuursleden hebben de verschillende taken uitgevoerd die direct aan hun bestuursrol zijn gekoppeld. De technische commissie bestaande uit Ben de Kruijff (BdK), Tijmen Blokhuis (TB) en Peter Peek (PP) hebben vele werkzaamheden op het terrein De Kroon uitgevoerd. Daarnaast heeft Jan Buys heeft een beheersplanning voor de verschillende werkzaamheden en taken van de stichting opgesteld.

Pachter van de weidegrond

De Stichting heeft het terrein De Kroon in 2016 wederom aan de gebroeders Sturkenboom verpacht op basis van de driejarige overeenkomst die in 2015 gesloten is.

De gebroeders Sturkenboom zijn bereid naast de afgesproken activiteiten die ze op De Kroon uitvoeren, ook weidevogelbescherming op hun eigen percelen toe te passen. Jeroen Sturkenboom heeft in 2016 een flink stuk gras laten staan op het te maaien land ten behoeve van mogelijke gruttonesten.

Er is een klein -positief- verschil tussen de pachtsom die Sturkenboom betaalt en de pachtsom die de Stichting afdraagt aan de gemeente. Het bedrag dat de gemeente ontvangt, is voor 2016 naar boven bijgesteld zoals bij het aangaan van de overeenkomst is afgesproken. De pacht voor 2016 is verhoogd van 250 naar 350 euro per hectare en zal voor 2017 naar 400 euro per hectare gaan. Het verschil tussen pachtinkomsten en pachtafdracht wordt gebruikt om kleine werkzaamheden en algemene kosten te dekken en een zeker eigen vermogen voor de Stichting op te bouwen.

Financiële verantwoording

Jaap ten Boer heeft de begroting en realisatie 2016 opgesteld. In onderstaande tabellen staan de inkomsten en uitgaven van de Stichting Eiland van Schalkwijk voor het jaar 2016 vermeld.

BEGROTING 2016			
INKOMSTEN		UITGAVEN	
Te ontvangen pacht 2016	€ 5.000,00	Kamer van Koophandel	€ 50,00
Vergoed.grondw.peil; gemeente	€ 6.075,00	Electra vossenraster	€ 30,00
		Onderhoud vossenraster	€ 300,00
		Startbedrag MWH retour	€ 500,00
		Bestuurskosten	€ 150,00
		Te betalen pacht 2016	€ 3.500,00
		Bankkosten	€ 120,00
		Kosten grondw.peil; de Hertog	€ 6.400,00
Negatief saldo	€ -	Positief saldo	€ 25,00
Totaal	€ 11.075,00	Totaal	€ 11.075,00

REALISATIE 2016

INKOMSTEN		UITGAVEN	
Ontvangen pacht 2016 Sturkenboom	€ 4.880,80	Electra vossenraster	€ 30,00
Vergoed. aanpass. waterhuish. de Kroon	€ 6.074,87	Representatie bij excursies	€ 22,50
Ontvangen donaties excursies	€ 46,50	Vergoed. Weidevogelbeheer 2016	€ 4.911,25
Bijdrage weidevogelbeheer gem. Houten	€ 10.000,00	Webruimte	€ 29,04
		Reservering nog te betalen pacht 2016	€ 3.416,53
		Bankkosten	€ 111,50
		Kosten aanpass. waterhuish.; de Hertog	€ 6.054,19
		Positief saldo	€ 6.427,16
Totaal	€ 21.002,17	Totaal	€ 21.002,17

Balans Boekjaar 2016 (31-12-2016)			
ACTIVA			
		31-12-2016	31-12-2015
Liquide middelen	Bank; saldo per 31 december	€ 12.797,10	€ 2.953,41
Totaal		€ 12.797,10	€ 2.953,41
PASSIVA			
		31-12-2016	31-12-2015
Passiva	Vermogen	€ 4.208,35	€ 2.953,41
	Nog te betalen pacht 2016	€ 3.500,00	
	Budget weidevogelbeheer	€ 5.088,75	
		€ 12.797,10	€ 2.953,41
31 december 2016			
Penningmeester St. Weidevogelbeheer EvS			
Jaap ten Boer			

Monitoring en evaluatie

Het is wenselijk om een systematische monitoring op te zetten van de natuurwaarden. Dan kan de Stichting naar haar financiers en andere belanghebbenden en belangstellenden verantwoording afleggen over het gevoerde beheer. Jaarlijks worden tijdens het weidevogelseizoen de (broed)vogels wekelijks geïnventariseerd door Ben de Kruijff. Dirk van der Est heeft een flora-inventarisatie uitgevoerd zodat ook hiervan een nulmeting beschikbaar is. In de bijlagen 1 en 2 staan de waarnemingen vermeld. Naast deze systematische inventarisaties verzamelen we zoveel mogelijk losse waarnemingen van fauna en flora.

Communicatie en voorlichting

Voor de bekendheid met de stichting bij de weidevogelvrijwilligers maar ook bij financiers en fondsen voor mogelijke subsidieverstrekking is het van belang de doelstelling en beheersactiviteiten inzichtelijk te maken.

Er is een beknopte website ingericht waarop de resultaten van 2015 en 2016 te vinden zijn, alsmede de gegevens van de stichting.

In samenspraak met de vrijwilligers van de weidevogelwerkgroep is eind mei 2016 weer een kennismakingsexcursie naar De Kroon georganiseerd. Deze excursie viel in de landelijke Vogelweek van de Vogelbescherming en is ook via dit kanaal aangekondigd. De opkomst voor dit evenement was goed en er was een beperkt aantal weidevogels te bekijken. Het weer blijft natuurlijk altijd onvoorspelbaar in deze.

Ook de Milieuwerkgroep Houten heeft in deze periode een excursie naar de Kroon gehouden. In beide gevallen is er vanaf de Kaaidijk naar het gebied gekeken. De Kroon is niet betreden.

Weidevogelbescherming Eiland van Schalkwijk

Tot en met 2015 was er via SNL provinciale subsidie beschikbaar voor weidevogelbeheer op het Eiland van Schalkwijk. Met het wegvallen daarvan ontstond een bedreiging voor de resterende weidevogelpopulaties, vooral van de grutto, omdat alleen nestbescherming (waaraan veel veehouders bereid zijn mee te werken zonder vergoedingen) niet effectief is. De weidevogelwerkgroep van de MWH kreeg voor elkaar dat de gemeente Houten voor 2016 budget beschikbaar stelde. Hiermee konden er als overbrugging naar een andere, meer structurele financiering toch beheersafspraken gemaakt worden met veehouders. De insteek was beheersafspraken te maken met boeren die nog grutto's en tureluurs op hun land hebben. De weidevogelwerkgroep en gemeente hebben de stichting gevraagd als betaalorgaan te willen dienen.

De voorwaarde vanuit de stichting was dat de inhoudelijke begeleiding van de boeren door de weidevogelgroep zou gebeuren aangestuurd door de bedrijfscoördinatoren en één of twee coördinatoren daarboven, zodat we als stichting daar geen verantwoordelijkheid in hebben. Richard Zwartenkot van de Weidevogelwerkgroep heeft samen met Jan Buys deze taak op zich genomen en afspraken gemaakt met de boeren. Daarnaast is de weidevogelwerkgroep een crowdfunding-actie gestart om meer structureel fondsen te verwerven. De beheersafspraken staan vermeld op de website van de Stichting.

Verslag technische commissie

Waterpeilbeheer, vossenraster en algemeen beheer

Het streven voor 2016 was het beheer van het reservaat verder te optimaliseren. In overleg met de gemeente en het waterschap is een plan gemaakt om het waterpeil door middel van watertoevoer en afvoer te regelen en zo een optimale situatie voor de weidevogels te creëren. Door de weersomstandigheden zijn de werkzaamheden door firma De Hertog uiteindelijk in september uitgevoerd. Het Waterschap heeft begin 2016 de vergunning (zie Bijlage 3 – WSB vergunning aanpassing waterhuishouding).

Belangrijk doel van de aanpassing van het waterbeheer is om onafhankelijk van het peilbeheer door het waterschap het waterpeil op de percelen optimaal af te kunnen stemmen op de weidevogels: plas-dras situaties langs de greppels en een hoge grondwaterstand. Doordat de akkers bol liggen ontstaat er dan variatie in de grondwaterstand en dus in de grasgroei. Dat levert een gevarieerde en kruidenrijke vegetatie op.

Het natte voorjaar maakte dat pas laat vaste mest op het land is gereden en de kantenrees het slootafval kon verspreiden. Daardoor kon het vossenraster ook pas laat in het voorjaar na de vestigingsperiode van de weidevogels worden geplaatst. Dit gebeurde op 30 maart met een grote groep vrijwilligers waarna op 31 maart drie personen het werk hebben afgemaakt. Helaas heeft een aantal vrijwilligers op 30 maart nesten gezocht bij de plasdras wat niet de bedoeling was. Het vossenraster is de gehele zomer blijven staan. In tegenstelling tot 2015 is helaas niet tussentijds de opkomende begroeiing onder het raster gemaaid. Omdat bij het sloot schonen in de zomer ook veel maaisel op het vossenraster terecht is gekomen, was het verwijderen van de onderste draden van het vossenraster een tweedaagse klus. De bovenste draad is blijven staan om de latere begrazing door het vee te vergemakkelijken. In de gehele broedtijd is het bezoek aan de Kroon beperkt gebleven tot wekelijkse inventarisatie ronden van Bdk. Nadat het late Kievitsnest op de PD door predatoren was leeggehaald is aan Jeroen Sturkenboom gemeld dat hij het gras kon maaien. Dit is in de derde week van juni gebeurd. Vervolgens hebben 36 pinken (dit jaar zonder stier) het gras op de Kroon tot midden oktober kort gehouden. Hierbij heeft Sturkenboom goed gebruik kunnen maken van het vossenraster.

Voor 2017 maakt Jaap ten Boer een draaiboek voor het plaatsen van het vossenraster.

In september is begonnen met de aanleg van het irrigatiesysteem door de firma De Hertog uit Tull en 't Waal. Het werk is op uitstekende wijze uitgevoerd conform het oorspronkelijke plan en is gefinancierd uit een gemeenschappelijke subsidie van de Gemeente Houten en het Waterschap de Stichtse Rijnlanden. Tijdens het werk is toezicht gehouden door PP en Bdk daarbij intensief op afstand ondersteund door TB. Samengevat zijn aan weerszijden van de hoofdwatgang op de Kroon afsluitbare aanvoeren aangebracht waarmee het afzonderlijke waterpeil van de tien greppels op V1 en V2.1 geregeld kan worden¹. Bovendien is er ook een regelbare aanvoer naar de PD aangebracht die het daar aanwezige slootje van water kan voorzien. Dat slootje is afgesloten door een dam met regelbare waterafvoerhoogte.

Toen eind september de PD voor het eerst van een laagje water werd voorzien kwamen er onmiddellijk tot wel 50 watersnippen op PD foerageren wat een zeer welkome waarneming was!

Het gehele systeem is getest en is functioneel. Een punt van zorg is dat het aanwezige vee de aan- en afvoerpijpen in de greppels behoorlijk onder de klei trapt en zelfs een tweetal pijpen al heeft kapot getrapt ondanks de gekozen zwaardere uitvoering. Met vrijwilligers zijn de pijpen weer vrij gegraven en afgedekt met wat nestbeschermers. Deze lijken een zekere bescherming te geven. Ook hebben de pinken flinke schade aangebracht aan de oevers van de hoofdwatgang om toegang tot het water te krijgen. Om de greppels in het voorjaar goed te kunnen inunderen is het nodig ze met de greppelfrees bij te werken.

Tijdens de graafwerkzaamheden is een klein putje uitgegraven waarin een eenpersoons schuilhutje zal worden geplaatst. Dit hutje wordt gemaakt uitgaande van een plastic met staal omgeven kubieke meter die zal worden omgebouwd tot schuilhut. Dit hutje zal diep worden ingegraven en nauwelijks zichtbaar zijn. Het is uitsluitend bedoeld voor het aflezen van gekleurde weidevogels en ander onderzoek aan de weidevogels. Het hutje wordt afsluitbaar met een slot met een zeer beperkt aantal sleutels. Er zal een zeer restrictief toelatingsbeleid worden gehanteerd met name in de broedtijd. De plaats van het hutje is zo gekozen dat de aanloop een minimale verstoring

---

¹ Het terrein De Kroon is opgedeeld met behulp van een viertal coderingen:

- V1 het deel vanaf de ingang tot de hoofdwatgang.
- V2.1 het deel na de hoofdwatgang tot het hek aan de oostzijde halverwege het tweede veld.
- V2.2 het deel na dat hek tot het dwarslootje.
- PD het plasdras tussen het slootje en de wetering.

van de vogels op de PD geeft. Het frame van het hutje is beschikbaar gesteld door Sturkenboom als waardering voor onze werkzaamheden. Aan de verdere bouw zijn geen kosten voor de Stichting verbonden.

Koen Helling van de Gemeente Houten is bij twee gelegenheden bij de werkzaamheden rondgeleid en heeft zijn waardering voor de werkzaamheden uitgesproken.

Conclusies en aanbevelingen

1. De samenwerking met Jeroen Sturkenboom verloopt prima. Volgend jaar zal in overleg met hem gekeken gaan worden hoe de schade aangericht door het vee op het irrigatie systeem en de slootranden van de hoofdwatergang kan worden beperkt. Wellicht is een aantal extra nestbeschermers nodig.
2. Het irrigatiesysteem is aangelegd en functioneel. In 2017 zal blijken wat dit voor effect heeft op de broedvogel populatie. Op korte termijn zullen de greppels moeten worden uitgefreesd.
3. Plaatsing en onderhoud van het vossenraster vraagt aandacht. Het raster moet eerder in het jaar worden geplaatst en de vrijwilligers moeten beter worden geïnstrueerd hoe te handelen en wat te laten. Tenminste eenmaal onder de draden maaien is nodig om de spanning op de draden te houden en het later verwijderen van de onderste draden te vergemakkelijken.
4. Er is grote behoefte aan een opslagcontainer op de Kroon. De veelheid aan materialen voor het vossenraster, het irrigatiesysteem, de zuringbestrijding en het verdere onderhoud van de Kroon maken een opslagfaciliteit op de Kroon gewenst. De gemeente heeft hiervoor begin november akkoord gegeven.

Bestrijding zuring

Dit jaar is begonnen met de bestrijding van de zuring op de Kroon met de focus op de veel aanwezige ridder- en krulzuring. Om de bijzonder bloemrijke en diverse plantenwereld zo beperkt mogelijk te schaden is gestart met de bladeren te stempelen met een 0,3% oplossing van Primstar. In april is met een groep vrijwilligers een aantal akkers op V1 met zelf gemaakte stempels behandeld. Vervolgens is de zuring op de rest van V1 en een gedeelte van V2.1 met de 0,3% oplossing van Primstar met rug spuiten behandeld. Rugspuiten waren privébezit of zijn door Jeroen Sturkenboom beschikbaar gesteld. Om de verstoring van de broedvogels te beperken is verdere behandeling tot augustus uitgesteld.

Ervaring

Uit een vergelijk van de effectiviteit en het gemak van de behandeling kwam duidelijk naar voren dat behandelen met de rugspuit de voorkeur verdient. Een week na de behandeling waren de behandelde bladen afgestorven. De schade aan de andere planten was miniem.

In augustus (dus ruim na het maaien in juni) is het gehele V2.1 en V2.2 met de rugspuit gedaan. Hierbij zijn ook de akkerdistels bespoten. Op akkers 4 en 5 op V2.1 was lokaal de dichtheid van zuring zo hoog dat er nauwelijks andere planten groeiden. Deze late behandeling was zeer effectief en Jeroen heeft daar zijn waardering over uitgesproken. Tijdens de aanleg van het irrigatie systeem in september zijn de opnieuw opgekomen zuringplanten en akkerdistels op V1 met de zeis afgemaaid. Behandeling met de rugspuit was geen optie vanwege de aanwezige 30 pinken. Eind september zijn de akkerdistels op de PD en een gedeelte van V2.1 en V2.2 met de zeis afgemaaid.

Conclusies:

1. Behandelen van de zuring met 0,3% Primstar en de rugspuit in het voorjaar en augustus is effectief gebleken in het fors terugdringen van de zuring zonder de andere vegetatie significant aan te tasten.
2. Maaien in juni en met de zeis nabehandelen in augustus/september draagt bij aan de bestrijding en verhindert zaadvorming.

Aanbevelingen:

1. Herhaal de behandeling met rugspuiten in het vroege voorjaar en in augustus voor zover er geen vee loopt.
2. Maai met de zeis eventuele in het zaad schietende zuringplanten en distels in de zomer en het vroege najaar.
3. Schaf als stichting een rugspuit aan om efficiënter te kunnen werken.

Foto's: Tijmen Blokhuis

Waarneming vogels

Ben de Kruijff heeft gedurende het broedseizoen wekelijks de aanwezige (weide)vogels geïnventariseerd en hier verslaglegging van gedaan. Broedvogels waren grutto (3-5 paar), Kievit (2 paar), tureluur (1-2 paar), slobeend (1 paar) en mogelijk kleine plevier. Dit resulteert in het overzicht dat is opgenomen in 'Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.6'.

Tijmen Blokhuis (TB) heeft in het najaar overleg gehad met Koen Helling over het te plaatsen kijkscherm langs de wetering (Kaaidijk) op de hoogte van de Kroon. Op basis van een ontwerpschets gemaakt door TB is afgesproken dat met een meer uitgewerkte tekening en offerte Koen Helling met het waterschap in overleg gaat om de plaatsing te realiseren.

Inventarisatie flora

Dirk van der Elst heeft begin juni 2016 een flora-inventarisatie gedaan op de Kroon. Hij heeft maar liefst 98 soorten genoteerd, het zijn er hoogstwaarschijnlijk meer, omdat Dirk deze inventarisatie eenmalig gedaan heeft. In Bijlage 2 – Flora is de lijst met soorten opgenomen.

Gebleken is dat het stuk grasland dat het dichtst bij de Schalkwijkse wetering ligt voor flora het meest waardevol is. Langs de waterkanten komen veel mooie oeverplanten voor, waaronder gevleugeld helmkruid en waterzuring naast veel andere soorten. Hier is ook het grasland waardevol, met de inheemse grassoort veldgerst (een minder algemene soort, die de laatste 50 jaar achteruit is gegaan door de intensievere landbouw). Het is zelfs op een aantal plekken de dominante soort. Aan deze soort is te zien dat het grasland al sinds lang 'traditioneel' beheerd wordt. Ook soorten als kamgras en goudhaver (ook minder algemene grassen) wijzen op dit type beheer. Kamgras is een soort van de Rode Lijst en is de laatste 25 tot 50 jaar hard achteruitgegaan qua verspreiding in Nederland.

Het resterende grasland is minder waardevol voor flora, met vooral wat hardnekkig en dominerende graslandsoorten. Hier is ook te zien dat iets gebeurd is in het recente verleden, mogelijk teveel mest, insporing van de bodem of iets anders. De vochtige laagte (PD) waar echte koekoeksbloem in staat is botanisch minder waardevol dan we wellicht denken. Naast deze soort zijn geen bijzondere soorten aanwezig. Vermeldenswaardig is ook dat er vermoedelijk één grote ratelaar langs de waterkant op het perceel staat. Aan de 'overkant' staan veel meer exemplaren.

Veel dank aan Dirk voor het uitvoeren van deze inventarisatie.

Bijlage 1 - Waarnemingen vogels 2016

Ben de Kruijff

Algemeen

De broedvogel inventarisatie is uitgevoerd door wekelijks van 12 april tot 12 juni een vaste route over de Kroon te lopen (BdK) aangevuld met incidentele waarnemingen tijdens het zuring spuiten, het vossenraster plaatsen en het kijken vanaf de overkant van de wetering (met TB en PP). Er is niet naar nesten gezocht maar er zijn wel bij toeval wat nesten gevonden.

Broedgevallen zijn gebaseerd op het zang/baltsgedrag, het consistent waarnemen van vogels op dezelfde locatie en hun gedrag (alarmerend e.d.). Broedlocaties worden aangeduid met de standaardnotering zoals eerder gebruikt in het overzicht van de zuring bestrijding. Hieronder is deze notatie in **rood** samengevat.

Grutto

Er hebben dit jaar twee paar grutto's succesvol gebroed. Een paar op V2.1 A3-5 en een paar op V2.2 A3-5. Er zijn geen nesten gevonden. Op 8 mei begonnen beide paren fel te alarmeren wat doorging tot 30 mei, er waren toen ongetwijfeld jonge vogels. Op 6 juni waren de vogels vertrokken.

Kievit

Er broedden dit jaar 4-5 paar kieviten op de Kroon. Een paar broedde op V1A5 (nest met 3 eieren gevonden tijdens zuring spuiten) en 3-4 paar broedden op de hogere gedeeltes op de PD. Tijdens het vossenraster plaatsen zijn hier onbedoeld nesten gevonden. Direct na het uitkomen van de eieren is er hevig gealarmeerd door de oude vogels maar dit duurde heel kort. We moeten concluderen dat geen van de broedgevallen succesvol is geweest. Op 1 juni is er bij toeval nog een laat nest (tweede legsel ?) met 4 eieren gevonden op de PD. Dit nest is snel door predatoren leeg gehaald.

Tureluur

Het was een goed jaar voor de tureluurs. Twee paar hebben succesvol gebroed en misschien was er een derde paar. Op V1A4 werd een nest met 4 eieren gevonden tijdens het zuring spuiten en een ander paar had zijn territorium op V2.2 A2. Het langdurig fel alarmeren van beide paren tot begin juni en het waarnemen van een jong tonen het broedsucces aan. Mogelijk was er nog een broedgeval op V1A6 maar er zijn nooit drie paar alarmerende tureluurs aangetroffen.

'Onze' tureluurs, foto: Ben de Kruijff

Kuifeend

In de sloot grenzend aan V1A6 verbleef een eind april een paartje kuifeenden en later een zeer broedverdacht vrouwtje. Op basis hiervan wordt dit als een broedgeval van de kuifeend gekwalificeerd. Over het broedresultaat is niets bekend.

Wilde eend

Een vrouwtje met pulli zwom in de sloot grenzend aan V1A6.

Slobeend

Regelmatig werden 2-4 broedverdachte slobeenden in het voorjaar aangetroffen, waarschijnlijk waren dit twee paartjes. Het is onduidelijk of deze op de Kroon of in de directe omgeving gebroed hebben. Op een van de weilanden ven Jeroen Sturkenboom tegenover de Kroon is een nest met eieren van de slobeend gevonden.

Graspieper

Leuk was het vaststellen van een succesvol broedgeval van de graspieper die actief baltste op V2.2A5 en later daar fel alarmeerde, eenmaal werd een jong waargenomen.

Rietgors

Er was een mogelijk broedgeval van de rietgors in de hoge zuring (op dat ogenblik nog niet behandeld) op V2.1A4-5. Eerst werd een zingend mannetje waargenomen en later een alarmerend vrouwtje. Omdat de rietgors in de directe omgeving bij de wetering broedt is het onzeker of het een broedgeval op de Kroon betreft.

Het overzicht van de broedvogels is in onderstaande tabel weergegeven.

	2015	2016
Grutto	3-5	2
Kievit	2	4-5
Tureluur	2	2-3
Slobeend	1	1?
Wilde eend	0	1
Kuifeend	0	1
Graspieper	0	1-2
Rietgors	0	1?
Kleine plevier	1?	0

Het aantal broedparen grutto's lijkt dit jaar wat tegen te vallen. Het is echter voorbarig om hier conclusies aan te verbinden. We hebben vroeg in het voorjaar het water uit de greppels en de plasdras laten weglopen om de aanleg van het irrigatie systeem mogelijk te maken. Dit leidde tot een aanzienlijk minder nat gebied dan vorig jaar wat mogelijk negatief was voor de grutto's. Helaas bleef het gebied te nat voor de graafmachines en moest de aanleg van het irrigatiesysteem uitgesteld worden tot de nazomer. Volgend voorjaar zullen we kunnen zien wat het irrigeren gaat betekenen voor de broedvogels.

Het slechte broedresultaat van de kievit was opvallend. Het koude en natte weer tijdens het uitkomen van de jongen, het opvallend hoge aantal (10-15) kraaiachtigen (zwarte kraai en kauw) op de Kroon tijdens de broedtijd, de soms hier jagende bruine kiekendief en marterachtigen (hermelijn/wezel) kunnen hier verantwoordelijk voor zijn geweest. Dat er marterachtigen op de

Kroon aanwezig waren is zeer aannemelijk omdat BdK en TB vanaf de overkant van de wetering konden zien dat de twee paar grutto's hevig alarmerend en heel laag biddend boven V2.1 en V2.2 te zien waren. Dit is karakteristiek voor een predator die laag in het gras zich verplaatst. Er zijn geen aanwijzingen dat er vossen op de Kroon aanwezig waren. Het vossenraster was tijdens de broedtijd functioneel

V1 het deel is vanaf de ingang tot de hoofdwatgang.

V2.1 het deel na de hoofdwatgang tot het hek aan de oostzijde halverwege het tweede veld.

V2.2 Het deel na dat hek tot het dwarslootje.

PD Het plasdras tussen het slootje en de wetering.

Op V1, V2.1 en V2.2 zijn steeds 6 akkers gescheiden door 5 greppels. De akkers worden aangeduid als A1-6 met 6 de meest westelijke akker. Dus V2.2A5 is de vijfde akker op het tweede veld na het hek.

Bijlage 2 – Flora

Akkerdistel - <i>Cirsium arvense</i>	Krulzuring - <i>Rumex crispus</i>
Beemdlangbloem - <i>Festuca pratensis</i>	Lidrus - <i>Equisetum palustre</i>
Beklierde duizendknoop - <i>Persicaria lapathifolia</i>	Liesgras - <i>Glyceria maxima</i>
Blauw glidkruid - <i>Scutellaria galericulata</i>	Mannagras - <i>Glyceria fluitans</i>
Echte kamille - <i>Matricaria chamomilla</i>	Moerasandoorn - <i>Stachys palustris</i>
Echte koekoeksbloem - <i>Silene flos-cuculi</i>	Moerasdroogbloem - <i>Gnaphalium uliginosum</i>
Echte valeriaan - <i>Valeriana officinalis</i>	Moeraskers - <i>Rorippa palustris</i>
Engels raaigras - <i>Lolium perenne</i>	Moerasvergeet-mij-nietje - <i>Myosotis scorpioides</i> subsp. <i>scorpioides</i>
Es - <i>Fraxinus excelsior</i>	Paardenbloem - <i>Taraxacum officinale</i> s.l. (incl. all sec.)
Fluitenkruid - <i>Anthriscus sylvestris</i>	Pijlkruid - <i>Sagittaria sagittifolia</i>
Geknikte vossenstaart - <i>Alopecurus geniculatus</i>	Pinksterbloem - <i>Cardamine pratensis</i>
Gekroesde melkdistel - <i>Sonchus asper</i>	Pitrus - <i>Juncus effusus</i>
Gele lis - <i>Iris pseudacorus</i>	Ridderzuring - <i>Rumex obtusifolius</i>
Gele plomp - <i>Nuphar lutea</i>	Riet - <i>Phragmites australis</i>
Gele waterkers - <i>Rorippa amphibia</i>	Rietgras - <i>Phalaris arundinacea</i>
Gestreepte witbol - <i>Holcus lanatus</i>	Rode klaver - <i>Trifolium pratense</i>
Gevleugeld helmkruid - <i>Scrophularia umbrosa</i>	Rood zwenkgras - <i>Festuca rubra</i>
Gewone hoornbloem - <i>Cerastium fontanum</i> subsp. <i>vulgare</i>	Ruige zegge - <i>Carex hirta</i>
Gewone smeerwortel - <i>Symphytum officinale</i>	Ruw beemdgras - <i>Poa trivialis</i>
Glanshaver - <i>Arrhenatherum elatius</i>	Scherpe boterbloem - <i>Ranunculus acris</i>
Goudhaver - <i>Trisetum flavescens</i>	Schijfkamille - <i>Matricaria discoidea</i>
Grote brandnetel - <i>Urtica dioica</i>	Slipbladige ooievaarsbek - <i>Geranium dissectum</i>
Grote egelskop s.l. - <i>Sparganium erectum</i>	Speerdistel - <i>Cirsium vulgare</i>
Grote kattenstaart - <i>Lythrum salicaria</i>	Straatgras - <i>Poa annua</i>
Grote ratelaar - <i>Rhinanthus angustifolius</i>	Timoteegras s.l. - <i>Phleum pratense</i>
Grote vossenstaart - <i>Alopecurus pratensis</i>	Veenwortel - <i>Persicaria amphibia</i>
Grote waterweegbree - <i>Alisma plantago-aquatica</i>	Veerdelig tandzaad - <i>Bidens tripartita</i>
Grote weegbree - <i>Plantago major</i> subsp. <i>major</i>	Veldbeemdgras - <i>Poa pratensis</i>
Haagwinde - <i>Convolvulus sepium</i>	Veldereprijs - <i>Veronica arvensis</i>
Harig wilgenroosje - <i>Epilobium hirsutum</i>	Veldgerst - <i>Hordeum secalinum</i>
Heen - <i>Bolboschoenus maritimus</i>	Veldlathyrus - <i>Lathyrus pratensis</i>
Heggenwikke - <i>Vicia sepium</i>	Veldzuring - <i>Rumex acetosa</i>
Herderstasje - <i>Capsella bursa-pastoris</i>	Vierzadige wikke - <i>Vicia tetrasperma</i> subsp. <i>tetrasperma</i>
Holpijp - <i>Equisetum fluviatile</i>	Viltige basterdwederik - <i>Epilobium parviflorum</i>
Kamgras - <i>Cynosurus cristatus</i>	Vogelmuur - <i>Stellaria media</i>
Kamgras - <i>Cynosurus cristatus</i>	Watergentiaan - <i>Nymphoides peltata</i>
Kleefkruid - <i>Galium aparine</i>	Watermunt - <i>Mentha aquatica</i>
Klein hoefblad - <i>Tussilago farfara</i>	Waterpeper - <i>Persicaria hydropiper</i>
Kleine veldkers - <i>Cardamine hirsuta</i>	Waterzuring - <i>Rumex hydrolapathum</i>
Kluwenhoornbloem - <i>Cerastium glomeratum</i>	Witte dovenetel - <i>Lamium album</i>
Koolzaad + Raapzaad - <i>Brassica napus</i> + <i>Brassica rapa</i>	Witte klaver - <i>Trifolium repens</i>
Kropaar - <i>Dactylis glomerata</i>	Wolfspoot - <i>Lycopus europaeus</i>
Kruipende boterbloem - <i>Ranunculus repens</i>	Zachte dravik - <i>Bromus hordeaceus</i>
Kruldistel - <i>Carduus crispus</i>	Zeegroene rus - <i>Juncus inflexus</i>
Krulzuring - <i>Rumex crispus</i>	Zwanenbloem - <i>Butomus umbellatus</i>

Bijlage 3 – WSB vergunning aanpassing waterhuishouding

WATERSCHAPSBLAD

Nr. 1534

2 maart

2016

Officiële uitgave van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

HDSR - watervergunning voor het aanpassen van de waterhuishouding voor het verbeteren van het weidevogelbeheer - bij Waalseweg 82a Tull en 't Waal (code 1023458)

Het waterschap heeft een vergunning verleend voor het aanpassen van de waterhuishouding voor het verbeteren van het weidevogelbeheer. Op de locatie bij Waalseweg 82a in Tull en 't Waal, in de gemeente Houten. Dit besluit is verzonden op 2 maart 2016.

Ter Inzage

U kunt de vergunning en de bijbehorende stukken inzien van 3 maart 2016 tot en met 14 april 2016 bij het waterschap, Poldermolen 2 in Houten op afspraak. Openingsstijden: elke werkdag van 9.00 - 17.00 uur.

Bezwaar

Wanneer u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u binnen 8 weken na de verzenddatum bezwaar instellen. Voor meer informatie en het instellen van bezwaar kunt u kijken op onze website <http://www.hdsr.nl/vergunningen/verleende-vergunning/bezwaar-beroep/>.

Informatie

Wilt u meer informatie? Neem contact op met de afdeling Vergunningverlening en handhaving, telefoonnummer (030) 634 5833. Of kijk op onze website <http://www.hdsr.nl/vergunningen/>.

Houten, 2 maart 2016